

УДК 378.147:811.111:004

DOI: <https://doi.org/10.35774/gsip2026.01.255>

Лідія НАНІВСЬКА

*доктор філософії (освітні, педагогічні науки), підполковникначальник
кафедри іноземних мов*

*Військовий інститут танкових військ
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»*

м. Харків, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8922-8241>

Галина НАМАЧИНСЬКА

*кандидат філологічних наук, доцент
професор кафедри іноземних мов*

*Військовий інститут танкових військ
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»*

м. Харків, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2984-8422>

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Анотація. У статті розглянуто актуальність використання інноваційних технологій у викладанні іноземної мови у закладах військової освіти в умовах цифровізації освітнього простору та зростання вимог до професійної підготовки майбутніх офіцерів. Здійснено аналіз наукових досліджень і публікацій, присвячених проблемі іншомовної підготовки військових фахівців, зокрема в контексті впровадження сучасних цифрових технологій, інтерактивних методів та інноваційних підходів до навчання. Визначено значення іншомовної комунікативної компетентності як ключової складової професійної підготовки, що забезпечує ефективну міжкультурну взаємодію у міжнародному військовому середовищі.

Окреслено особливості організації освітнього процесу у закладах військової освіти, пов'язані з необхідністю поєднання теоретичної підготовки з практично орієнтованою діяльністю, моделюванням професійних комунікативних ситуацій та використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Розкрито роль інноваційних технологій (цифрових платформ, змішаного

© Лідія Нанівська, Галина Намачинська, 2026

навчання, технологій віртуальної та доповненої реальності, елементів штучного інтелекту) у підвищенні ефективності навчання іноземної мови та активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти.

Визначено дидактичні вимоги до використання інноваційних технологій у викладанні іноземної мови, зокрема професійну спрямованість, комунікативно-діяльнiсний характер навчання, технологізацію освітнього процесу, індивідуалізацію, інтерактивність та розвиток когнітивно-комунікативного потенціалу здобувачів освіти. Підкреслено важливість формування цифрової компетентності як складника професійної підготовки майбутніх офіцерів. Узагальнено, що ефективне використання інноваційних технологій у процесі викладання іноземної мови сприяє підвищенню якості підготовки військових фахівців та їх готовності до професійної діяльності у глобалізованому середовищі.

Ключові слова: інноваційні технології, викладання іноземної мови, військова освіта, майбутні офіцери, іншомовна комунікативна компетентність, цифрові технології, професійна підготовка.

Lidia NANIVSKA

*Ph.D. (Educational and Pedagogical Sciences), Lieutenant Colonel,
Head of the Department of Foreign Languages
Military Institute of Armored Forces
of the National Technical University
“Kharkiv Polytechnic Institute”
Kharkiv, Ukraine*

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8922-8241>

Halyna NAMACHYNSKA

*Ph.D. in Philology, Associate Professor,
Professor of the Department of Foreign Languages
Military Institute of Armored Forces
of the National Technical University
“Kharkiv Polytechnic Institute”
Kharkiv, Ukraine*

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2984-8422>

METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF USING INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING

Abstract. The article examines the relevance of using innovative technologies in foreign teaching languages within the system of military education in the context of digitalization, increasing requirements for professional mobility, and the active development of interactive technologies. An analysis of scientific research and

publications devoted to the problem of implementing innovative technologies in foreign language teaching, particularly in the training of future military specialists, is carried out. The importance of foreign language communicative competence as an integral component of professional training of future officers is substantiated, as it ensures effective performance of professional tasks in an international environment.

The study highlights the transformation of methodological approaches to foreign language teaching, shifting from a focus on mastering linguistic structures to the development of communicative skills, critical thinking, and the ability of learners to independently apply language in professionally oriented situations. The role of innovative technologies in modernizing the educational process in higher military educational institutions is revealed, particularly through the integration of digital platforms, blended learning, project-based and collaborative technologies, as well as simulation and situational methods that model real professional communication.

The key didactic requirements for the use of innovative technologies in foreign language teaching in military education institutions are identified, including professional orientation of learning, systematic organization of educational material, interactivity, individualization, development of learners' autonomy, integration of digital tools, and a practice-oriented approach. The importance of developing the cognitive-communicative potential of future officers, their ability to effectively interact in a multicultural environment, and readiness for continuous self-development is emphasized.

It is generalized that the effective use of innovative technologies in foreign language teaching in military education institutions requires a combination of traditional and modern approaches, orientation toward professional activity, and the creation of a linguodidactic environment that promotes the formation of communicative, digital, and professional competencies of future military specialists.

Keywords: innovative technologies, foreign language teaching, military education, future officers, digitalization, communicative competence, professional training, information and communication technologies.

Постановка проблеми. Сучасна система іншомовної підготовки, у тому числі й у закладах військової освіти, зазнає суттєвих змін, зумовлених процесами цифровізації, зростанням вимог до професійної мобільності військових фахівців та активним розвитком інтерактивних технологій. Традиційні методи навчання іноземних мов часто виявляються недостатньо ефективними для формування у майбутніх офіцерів комунікативної, міжкультурної та цифрової компетентностей, необхідних для виконання професійних завдань у міжнародному середовищі. У зв'язку з цим актуалізується потреба у систематизації інноваційних методів викладання іноземних мов, які забезпечують активізацію навчальної діяльності здобувачів освіти, розвиток критичного мислення та здатності до самостійного використання мови у професійно орієнтованих ситуаціях.

Сучасна методика викладання іноземної мови перебуває на перетині лінгвістики, психології та педагогіки і за останні десятиліття зазнала значної еволюції. Якщо раніше основний акцент робився на засвоєнні мовної системи, зокрема граматичних структур, то сьогодні пріоритет зміщується у бік розвитку комунікативних умінь та здатності здобувачів освіти самостійно відкривати закономірності функціонування мови у процесі мовленнєвої діяльності. Особливого значення це набуває у військовій сфері, де ефективна комунікація є важливим чинником виконання професійних обов'язків.

Історичний аналіз засвідчує, що методика навчання іноземних мов пройшла низку етапів розвитку – від аудіолінгвальних та аудіовізуальних підходів до комунікативно-орієнтованих і діяльнісних методів, кожен із яких привносив інноваційні елементи у практику навчання. Водночас незмінним залишається розуміння того, що мова є інструментом дії: поряд із засвоєнням мовної системи ключова увага має зосереджуватися на формуванні здатності до ефективної комунікації, зокрема через активне використання дієслівних структур як основи мовленнєвої діяльності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій свідчить, що проблема використання інноваційних технологій у викладанні іноземних мов у системі військової освіти є актуальною у сучасному науковому дискурсі та розглядається у контексті цифровізації освітнього процесу й модернізації професійної підготовки майбутніх офіцерів. Теоретико-методичні засади формування іншомовної професійної компетентності майбутніх військових фахівців ґрунтовно розкрито у дослідженні І. Блощинського, де обґрунтовано методику її формування з урахуванням специфіки професійної діяльності прикордонників [Блощинський, 2020]. Інноваційні підходи до навчання іноземних мов у підготовці військових спеціалістів висвітлено у роботі О. Кузьменко та Я. Топольник, які акцентують увагу на інтеграції сучасних технологій у професійну підготовку [Кузьменко, Топольник, 2022].

Проблематика використання цифрових технологій у навчанні іноземних мов знайшла відображення у працях І. Козубай, де здійснено комплексний аналіз впливу штучного інтелекту на процес викладання та вивчення мов [Козубай, 2023], а також у дослідженнях Г. Годвіна-Джонса, який розглядає можливості застосування штучного інтелекту у мовній освіті [Godwin-Jones, 2023]. Теоретичні аспекти використання технологій у навчанні іноземних мов обґрунтовано у працях Р. Блейка, П. Хаббарда та М. Леві, які визначають основні напрями розвитку комп'ютерно-орієнтованого навчання мов (CALL) [Blake, 2020; Hubbard, Levy, 2020].

Значна увага дослідників приділяється впровадженню електронних освітніх платформ та дистанційних технологій навчання. Зокрема, О. Кудлай та К. Рудніцька, В. Дроздова розглядають можливості використання системи Moodle як ефективного засобу організації навчання іноземних мов і самостійної роботи студентів [Кудлай, 2019; Рудніцька, Дроздова, 2018]. Питання організації змішаного навчання у викладанні іноземних мов висвітлено у працях Г.

Олейнікової та В. Черниша, які підкреслюють його ефективність у поєднанні традиційних і цифрових форм навчання [Олейнікова, 2022; Черниш, 2021].

Інноваційні методи навчання, зокрема проєктні технології, досліджено Л. Никоноровою, яка обґрунтовує їх роль у розвитку комунікативних і професійних компетентностей здобувачів освіти [Никонорова, 2020]. Використання цифрових технологій у процесі навчання іноземних мов майбутніх офіцерів розглянуто у роботі Л. Романишиної та Я. Бойка, які наголошують на необхідності формування цифрової грамотності як складника професійної підготовки [Романишина, Бойко, 2021].

Окремий напрям наукових досліджень пов'язаний із формуванням цифрової компетентності військових фахівців. Зокрема, О. Пінчук та А. Прокопенко розробляють модель комп'ютерно орієнтованої методичної системи розвитку цифрової компетентності офіцерів військового управління [Пінчук, Прокопенко, 2023]. Водночас когнітивні аспекти використання технологій у навчанні розкрито у праці С. Калюги та Дж. Свеллера, які обґрунтовують теорію когнітивного навантаження як основу ефективного використання технологій у навчальному процесі [Kalyuga & Sweller, 2020]. Сучасні підходи до мобільного та віртуального навчання іноземних мов висвітлено у працях Г. Стоквелла, К. Шапель та С. Петерсена, М. Дівітіні, які аналізують можливості використання мобільних додатків, віртуальних середовищ та цифрових платформ у підготовці фахівців, зокрема військового профілю [Stockwell, 2022; Chapelle, 2021; Petersen, Divitini, 2021].

Отже, проведений аналіз наукових джерел свідчить про наявність значного теоретичного та методичного підґрунтя для використання інноваційних технологій у викладанні іноземних мов у системі військової освіти. Водночас недостатньо дослідженими залишаються питання комплексного обґрунтування методичних засад їх використання з урахуванням специфіки професійної підготовки майбутніх офіцерів, що зумовлює необхідність подальших наукових досліджень у цьому напрямі.

Мета статті полягає у теоретичному обґрунтуванні методичних засад використання інноваційних технологій у викладанні іноземної мови у системі військової освіти.

Виклад основного матеріалу. Нинішній етап розвитку методики викладання іноземних мов можна охарактеризувати такими поняттями, як інноваційність, динамічний розвиток і спрямованість у майбутнє [Олейнікова, 2022]. Це зумовлює активний пошук нових підходів, методів і технологій навчання, які здатні підвищити ефективність освітнього процесу та зацікавленість здобувачів освіти, зокрема майбутніх військових фахівців. У цьому контексті інноваційні технології доцільно розглядати як комплекс методів, засобів і організаційних рішень, що забезпечують реалізацію інноваційної діяльності в освітньому процесі [Романишина & Бойко, 2021]. Їх застосування у системі військової освіти сприяє не лише підвищенню якості іншомовної підготовки, але й формуванню готовності до ефективної професійної комунікації в умовах

міжнародної взаємодії. Інновації в освіті розглядаються як нововведення у змісті, формах і методах навчання, у взаємовідносинах «викладач – здобувач освіти», у використанні інформаційно-комунікаційних технологій, а також в організації та управлінні освітнім процесом.

Варто зазначити, що на сучасному етапі інноваційним інструментом перетворювальної діяльності викладача виступають педагогічні (освітні та виховні) технології, які становлять основу проектування організаційних і методичних умов, що забезпечують цілеспрямованість, керованість та ефективність освітнього процесу. У контексті військової освіти це набуває особливої ваги, оскільки якісна іншомовна підготовка майбутніх офіцерів повинна бути чітко структурованою, практично орієнтованою та результативною. Крім того, актуалізується дидактична актуальність ідеї «технологізації» освітнього процесу, яка ґрунтується на науково обґрунтованій концепції створення лінгводидактичного середовища. У такому середовищі інноваційні освітні технології оптимально інтегруються у процес навчання іноземної мови, забезпечуючи формування професійно значущих комунікативних умінь. Технологізація освіти стає невід’ємною складовою сучасної реальності та важливим чинником розвитку суспільства, а XXI століття закономірно визначається як епоха технологій.

Інноваційні технології навчання іноземної мови сприяють досягненню низки важливих освітніх цілей, серед яких:

- 1) забезпечення доступності сприйняття автентичного навчального матеріалу, що особливо важливо для формування професійно орієнтованої лексики;
- 2) систематизація навчального матеріалу з урахуванням специфіки військової підготовки;
- 3) реалізація творчого підходу до виконання навчальних завдань;
- 4) стимулювання саморозвитку та самоосвіти здобувачів;
- 5) подолання психологічних бар’єрів, зокрема страху спілкування іноземною мовою та припущення помилок у процесі професійної комунікації.

Інноваційні технології навчання охоплюють усі компоненти освітнього процесу: форми його організації, зміст навчання, а також навчально-пізнавальну діяльність здобувачів освіти. Вони сприяють підвищенню ефективності навчання в умовах сучасних соціальних і освітніх трансформацій. До групи таких технологій на основі аналізу наукової літератури доцільно віднести: технології особистісно орієнтованого навчання, проєктні та діяльнісні технології, колаборативне навчання, ігрові методи (зокрема імітаційні, рольові, ділові ігри, психо- та соціодрами), тренінгові технології, а також інформаційно-комунікаційні (комп’ютерні, мультимедійні, дистанційні) технології.

У системі військової освіти особливою ефективністю мають імітаційні та ситуаційні технології, що дозволяють моделювати професійні комунікативні ситуації (брифінги, переговори, міжнародні навчання), а також цифрові технології, які забезпечують інтерактивність та індивідуалізацію навчання.

Водночас сучасні освітні технології є результатом синтезу досягнень педагогічної науки та практики, поєднуючи традиційний досвід і новітні напрацювання, зумовлені науково-технічним прогресом. Важливим є те, що випускники сучасних закладів вищої, зокрема військової, освіти повинні бути готовими до активної участі у глобальному професійному середовищі, взаємодії з представниками інших культур та участі у міжнародних проєктах і дослідженнях. У зв'язку з цим постає необхідність розвитку не лише професійних знань і навичок, але й особистісного потенціалу майбутніх фахівців.

Особливої уваги потребує розвиток когнітивно-комунікативного потенціалу здобувачів освіти, що передбачає формування здатності критично мислити, ефективно комунікувати іноземною мовою та адаптуватися до умов міжкультурної взаємодії. Це сприятиме підготовці особистості, здатної усвідомлено використовувати сучасні цифрові технології, протистояти інформаційним маніпуляціям і критично оцінювати інформацію. Натомість підготовка має бути спрямована на формування компетентного, самостійного та відповідального фахівця, здатного ефективно виконувати професійні завдання в умовах глобалізованого полікультурного середовища.

Інноваційні технології навчання іноземної мови спрямовані, у загальному розумінні, на активне залучення здобувачів освіти до освітнього процесу, розвиток їхнього критичного мислення та формування навичок самостійного застосування мовних знань у реальних комунікативних ситуаціях, у тому числі професійно змодельованих. Модернізація освітнього процесу у закладах військової освіти передбачає оновлення змісту, форм і методів навчання, а також інтеграцію цифрових технологій та інтерактивних підходів. До основних характеристик інноваційного навчання належать:

- орієнтація на перспективний розвиток і випереджальний характер підготовки;
- відкритість до майбутніх змін і викликів;
- спрямованість на особистість здобувача освіти та її розвиток;
- наявність елементів творчості в освітньому процесі;
- партнерський характер взаємодії між викладачем і здобувачем освіти (співпраця, співтворчість, взаємодопомога).

На думку Л. Никонорової, у процесі навчання іноземної мови доцільно застосовувати сучасні методичні прийоми, спрямовані на розвиток креативного мислення та активності здобувачів освіти, зокрема: кластеризацію, метод INSERT (під час самостійного опрацювання матеріалу), заповнення таблиць, двочастинний щоденник, читання з передбаченням, колективний пошук рішень, перехресні дискусії, круглі столи [Никонорова, 2020]. Ефективним, на думку дослідниці, є також використання елементів технології розв'язання винахідницьких завдань, зокрема прийомів «Здивуй!» та «Знайди помилку!», що сприяють розвитку аналітичного мислення [Никонорова, 2020].

Застосування цифрових освітніх платформ, таких як Moodle, Duolingo та Coursera, підкреслює О. Кудлай, дає змогу організувати індивідуальні освітні траєкторії, забезпечити автоматизований контроль знань та впроваджувати інтерактивні завдання [Кудлай, 2019]. Новітні дослідження також підтверджують значний потенціал технологій віртуальної та доповненої реальності, а також інструментів штучного інтелекту для моделювання професійно орієнтованого мовного середовища та розвитку мовленнєвих навичок у майбутніх військових фахівців, доповнює І. Козубай [Козубай, 2023]. Очевидно, що використання інноваційних методів у процесі навчання передбачає належний рівень володіння цифровими технологіями всіма учасниками освітнього процесу – як викладачами, так і здобувачами освіти. У закладах військової освіти це набуває особливого значення, оскільки ефективність іншомовної підготовки безпосередньо пов'язана зі здатністю використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології в умовах професійної діяльності.

Узагальнення теоретичних положень та аналіз сучасних наукових підходів до використання інноваційних технологій у викладанні іноземних мов, зокрема у системі військової освіти, дає змогу виокремити ключові дидактичні вимоги, що забезпечують ефективність іншомовної підготовки майбутніх офіцерів. Зазначені вимоги відображають специфіку професійно орієнтованого навчання, враховують сучасні тенденції цифровізації освітнього процесу та спрямовані на формування комплексних компетентностей здобувачів освіти. З метою систематизації окреслених положень подамо їх у вигляді таблиці.

Визначені дидактичні вимоги відображають комплексний характер використання інноваційних технологій у процесі викладання іноземної мови у закладах військової освіти. Їх реалізація забезпечує не лише підвищення ефективності навчального процесу, але й сприяє формуванню професійно значущих якостей майбутніх офіцерів, зокрема готовності до міжкультурної комунікації, критичного мислення та використання сучасних цифрових інструментів у професійній діяльності. Отже, системне впровадження окреслених дидактичних вимог є важливою умовою модернізації іншомовної підготовки у військовій освіті та підґрунтям для подальшого обґрунтування методичних засад використання інноваційних технологій.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проведене дослідження дозволило теоретично обґрунтувати методичні засади використання інноваційних технологій у викладанні іноземної мови у закладах військової освіти. Сучасна іншомовна підготовка майбутніх офіцерів має здійснюватися з урахуванням процесів цифровізації, інтеграції інноваційних педагогічних технологій та орієнтації на професійно-комунікативну діяльність у міжнародному середовищі. Ефективність використання інноваційних технологій забезпечується реалізацією комплексу дидактичних вимог, серед яких ключовими є професійна спрямованість навчання, комунікативно-діяльнісний підхід, технологізація освітнього процесу, інтеграція цифрових інструментів, індивідуалізація навчання та розвиток когнітивно-комунікативного

потенціалу здобувачів освіти. Особливого значення набуває моделювання професійно орієнтованих ситуацій, що сприяє формуванню готовності майбутніх військових фахівців до ефективної міжкультурної взаємодії. Таким чином, впровадження інноваційних технологій у процес викладання іноземної мови виступає важливим чинником модернізації військової освіти, підвищення якості підготовки майбутніх офіцерів та їхньої конкурентоспроможності у глобальному професійному середовищі.

Таблиця 1

Дидактичні вимоги до використання інноваційних технологій у викладанні іноземної мови у закладах військової освіти

Дидактична вимога	Зміст
Професійна спрямованість	Орієнтація на формування іншомовної комунікативної компетентності для виконання професійних завдань у міжнародному військовому середовищі
Комунікативно-діяльнісний підхід	Формування мовленнєвих умінь через активну діяльність і моделювання професійних ситуацій
Інтеграція інноваційних технологій	Використання цифрових платформ, VR/AR, штучного інтелекту та мультимедійних засобів
Технологізація навчального процесу	Забезпечення цілеспрямованості, керованості та ефективності навчання на основі педагогічних технологій
Системність і структурованість	Логічна організація навчального матеріалу з урахуванням специфіки військової підготовки
Доступність і автентичність	Використання доступних для сприйняття автентичних матеріалів професійного спрямування
Індивідуалізація навчання	Побудова індивідуальних освітніх траєкторій і врахування рівня підготовки здобувачів
Активізація та мотивація	Залучення здобувачів до активної пізнавальної діяльності, підвищення їхньої мотивації
Розвиток критичного мислення та самостійності	Формування здатності до аналізу, самоосвіти та самостійного використання мови
Практична спрямованість	Орієнтація на застосування знань у змодельованих професійних ситуаціях (переговори, брифінги тощо)
Інтерактивність і колаборація	Використання інтерактивних, ігрових та групових форм навчання
Креативність навчання	Використання методів розвитку творчого мислення (кластер, дискусії, проблемні завдання)
Партнерська взаємодія	Реалізація співпраці між викладачем і здобувачем освіти
Формування цифрової компетентності	Оволодіння ІКТ як необхідною складовою професійної підготовки
Розвиток когнітивно-комунікативного потенціалу	Формування здатності до ефективної комунікації та адаптації у полікультурному середовищі

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у визначенні ефективних педагогічних умов використання інноваційних підходів у процесі викладання іноземної мови у закладах військової освіти, а також у розробленні відповідного навчально-методичного забезпечення, спрямованого на формування іншомовної комунікативної та цифрової компетентностей майбутніх офіцерів.

Література

1. Блощинський І. Г. Методика формування іншомовної професійної компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України*. 2020. № 2(21). С. 23–37.
2. Козубай І. Комплексний аналіз впливу штучного інтелекту на викладання та вивчення іноземних мов. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2023. № 1 (63). С. 210–214. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/63-1-32>
3. Кудлай О. І. Упровадження системи Moodle в навчальний процес як ефективний засіб вивчення іноземних мов. *Гуманітарний часопис*. 2019. № 2. С. 84–93. DOI: <https://doi.org/10.32620/gch.2019.2.09>
4. Кузьменко О. В., Топольник Я. В. Інноваційні технології навчання іноземних мов у підготовці військових фахівців. *Військова освіта*. 2022. № 2(46). С. 145–152.
5. Никонорова Л. Інноваційні технології в освіті: метод проєктів у вивченні іноземних мов. *Інноватика у вихованні*. 2020. № 2 (11). С. 216–222. DOI: <https://doi.org/10.35619/iuu.v2i11.206>
6. Олейнікова Г. Особливості викладання іноземної мови у форматі змішаного навчання. *Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету*. 2022. № 58. С. 109–119. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/article/view/569>
7. Пінчук О. П., Прокопенко А. В. Модель комп'ютерно орієнтованої методичної системи розвитку цифрової компетентності офіцерів військового управління Збройних Сил України в системі підвищення кваліфікації. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: педагогічні науки*. 2023. № 33(2). С. 283–317. <https://doi.org/10.32453/pedzbirnyk.v33i2.1380>
8. Романишина Л. М., Бойко Я. М. Використання цифрових технологій у процесі навчання іноземної мови майбутніх офіцерів. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2021. Т. 83, № 3. С. 159–171. <https://doi.org/10.33407/itlt.v83i3.4102>
9. Рудніцька К. В., Дроздова В. В. Організація самостійної роботи студентів засобами Moodle в процесі навчання іноземної мови. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. № 63 (1). С. 218–229. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v63i1.1941>

10. Черниш В. В. Застосування змішаного навчання у викладанні іноземних мов у закладах вищої освіти. Педагогічні науки: теорія та практика. 2021. № 1. С. 98–104.
11. Kalyuga S., Sweller J. Cognitive Load Theory and Technology-Enhanced Learning. *Educational Psychology Review*. 2020. Vol. 32. P. 1–19. <https://doi.org/10.1007/s10648-019-09467-5>
12. Stockwell G. *Mobile Assisted Language Learning: Concepts, Contexts and Challenges*. Cambridge: Cambridge University Press. 2022.
13. Godwin-Jones R. Emerging Technologies: Artificial Intelligence and Language Learning. *Language Learning & Technology*. 2023. Vol. 27(1). P. 5–16.
14. Chapelle C. A. Teaching Culture in Context with Technology. *TESOL Quarterly*. 2021. Vol. 55(1). P. 204–210. <https://doi.org/10.1002/tesq.567>
15. Hubbard P., Levy M. The Scope of CALL Education. In: *Computer-Assisted Language Learning*. Routledge. 2020. P. 3–20.
16. Petersen S. A., Divitini M. Language Learning in Virtual Environments: Opportunities for Military Training. *Computers & Education*. 2021. Vol. 168. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2021.104212>
17. Blake R. *Brave New Digital Classroom: Technology and Foreign Language Learning*. 3rd ed. Washington: Georgetown University Press. 2020.

References

1. Bloshchynskyi, I. H. (2020). Metodyka formuvannia inshomovnoi profesiinoi kompetentnosti maibutnykh ofitseriv-prykordonnykiv [Methodology of forming foreign language professional competence of future border guard officers]. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy*, 2(21), 23–37 [in Ukrainian].
2. Kozubai, I. (2023). Kompleksnyi analiz vplyvu shtuchnoho intelektu na vykladannia ta vyvchennia inozemnykh mov [Comprehensive analysis of the impact of artificial intelligence on teaching and learning foreign languages]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, 1(63), 210–214. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/63-1-32> [in Ukrainian].
3. Kudlai, O. I. (2019). Uprovadzhennia systemy Moodle v navchalnyi protses yak efektyvnyi zasib vyvchennia inozemnykh mov [Implementation of the Moodle system in the educational process as an effective tool for foreign language learning]. *Humanitarnyi chasopys*, 2, 84–93. <https://doi.org/10.32620/gch.2019.2.09> [in Ukrainian].
4. Kuzmenko, O. V., & Topolnyk, Ya. V. (2022). Innovatsiini tekhnolohii navchannia inozemnykh mov u pidhotovtsi viiskovykh fakhivtsiv [Innovative technologies of foreign language teaching in training military specialists]. *Viiskova osvita*, 2(46), 145–152 [in Ukrainian].
5. Nykonorova, L. (2020). Innovatsiini tekhnolohii v osviti: metod proektiv u vyvchenni inozemnykh mov [Innovative technologies in education: project

- method in foreign language learning]. *Innovatyka u vykhovanni*, 2(11), 216–222. <https://doi.org/10.35619/iiu.v2i11.206> [in Ukrainian].
6. Oleinikova, H. (2022). Osoblyvosti vykladannia inozemnoi movy u formati zmishanoho navchannia [Peculiarities of foreign language teaching in blended learning format]. *Naukovyi visnyk Izmailskoho derzhavnoho humanitarnoho universytetu*, 58, 109–119 [in Ukrainian].
 7. Pinchuk, O. P., & Prokopenko, A. V. (2023). Model kompiuterno oriientovanoi metodychnoi systemy rozvytku tsyfrovoi kompetentnosti ofitseriv viiskovoho upravlinnia Zbroinykh Syl Ukrainy v systemi pidvyshchennia kvalifikatsii [Model of a computer-oriented methodological system for developing digital competence of military management officers of the Armed Forces of Ukraine in advanced training]. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. Serii: pedahohichni nauky*, 33(2), 283–317 <https://doi.org/10.32453/pedzbirnyk.v33i2.1380> [in Ukrainian].
 8. Romanyshyna, L. M., & Boiko, Ya. M. (2021). Vykorystannia tsyfrovyykh tekhnolohii u protsesi navchannia inozemnoi movy maibutnikh ofitseriv [Use of digital technologies in the process of foreign language teaching of future officers]. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia*, 83(3), 159–171. <https://doi.org/10.33407/itlt.v83i3.4102> [in Ukrainian].
 9. Rudnitska, K. V., & Drozdova, V. V. (2018). Orhanizatsiia samostiinoi roboty studentiv zasobamy Moodle v protsesi navchannia inozemnoi movy [Organization of students' independent work using Moodle in foreign language learning]. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia*, 63(1), 218–229. <https://doi.org/10.33407/itlt.v63i1.1941> [in Ukrainian].
 10. Chernysh, V. V. (2021). Zastosuvannia zmishanoho navchannia u vykladanni inozemnykh mov u zakladakh vyshchoi osvity [Application of blended learning in teaching foreign languages in higher education institutions]. *Pedahohichni nauky: teoriia ta praktyka*, 1, 98–104 [in Ukrainian].
 11. Kalyuga, S., & Sweller, J. (2020). Cognitive Load Theory and Technology-Enhanced Learning. *Educational Psychology Review*, 32, 1–19. <https://doi.org/10.1007/s10648-019-09467-5>
 12. Stockwell, G. (2022). *Mobile Assisted Language Learning: Concepts, Contexts and Challenges*. Cambridge: Cambridge University Press.
 13. Godwin-Jones, R. (2023). Emerging Technologies: Artificial Intelligence and Language Learning. *Language Learning & Technology*, 27(1), 5–16.
 14. Chapelle, C. A. (2021). Teaching Culture in Context with Technology. *TESOL Quarterly*, 55(1), 204–210. <https://doi.org/10.1002/tesq.567>
 15. Hubbard, P., & Levy, M. (2020). The Scope of CALL Education. In: *Computer-Assisted Language Learning* (pp. 3–20). Routledge.
 16. Petersen, S. A., & Divitini, M. (2021). Language Learning in Virtual Environments: Opportunities for Military Training. *Computers & Education*, 168. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2021.104212>
 17. Blake, R. (2020). *Brave New Digital Classroom: Technology and Foreign Language Learning (3rd ed.)*. Washington: Georgetown University Press.